

Pestprotocol

BS De Krommen Hoek

Aanleiding.

Pesten komt op iedere school voor, ook op De Krommen Hoek. Soms is het pesten heviger dan gemiddeld en is het handig en verstandig om via een vaststaand stappenplan te handelen.

- Bij aantreden van nieuw personeel kan gewezen worden op het protocol en weten zij wat het standpunt van de school is en welke stappen ze zelf moeten zetten.
- Ouders weten hoe er gehandeld wordt wanneer hun kind gepest wordt of wanneer hun kind een pester is.
- Kinderen weten wat de gevolgen zijn als ze gepest worden, maar ook als ze zelf pester zijn.

Wat is pesten.

Met pesten wordt dat gedrag bedoeld waarin één persoon herhaald en gedurende langere tijd door een of meerderen negatief wordt aangesproken. Dat kan op verschillende manieren zijn, maar het leidt tot fysiek geweld, tot verwonding en/of tot psychisch lijden. Dit negatieve gedrag kan variëren van woordgrapjes tot structureel lichamelijk of verbaal geweld. De verhouding tussen pester en slachtoffer is niet gelijkwaardig aan elkaar.

Pesten op school.

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest. Ervaring leert dat een gesprek of een enkel project alleen niet genoeg is om blijvend een eind te maken aan het pestgedrag. Het is beter om het onderwerp regelmatig terug te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.¹

Uitgangspunten.

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle partijen: kinderen (gepeste kinderen, pesters en de zijgende groep), leerkrachten en ouders.
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp 'pesten' met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld. Een dergelijk gesprek vindt plaats aan het begin van het schooljaar en in iedere groep.
- Als er gepest wordt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en moeten zij duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer terug komt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Op iedere school is een contactpersoon aangesteld. Op onze school is dat:²

Hoe gaan wij er mee om?

- Op school gebruiken we structureel een project of methode om pesten bespreekbaar te maken als het zich voordoet, of om preventief te zijn.³
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar en onze (school)spullen, rollen in een groep, aanpak van ruzies worden besproken in de groep, maar staan ook in de schoolgids.
- Als school maken we gebruik van drie basisregels:
 1. Hoe gaan we met elkaar om;
 2. Hoe maken we gebruik van eigen materialen, die van een ander, die van ons allemaal;
 3. Hoe bewegen we ons binnen en buiten de school.

¹ Afspraken daarover moeten gemaakt worden i.c.m. aanschaf methode/project

² Collega moet bekend zijn, uiterlijk eind schooljaar 2010-2011.

³ Wordt binnen afzienbare termijn aandacht aan besteed.

- Het voorbeeld van de leerkrachten op school, thuis van de ouders, is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar worden uitgesproken en uitgesproken.
- Agressief gedrag van leerkrachten, ouders/verzorgers en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen, door de leerlingen.

Hoe is pesten te herkennen.

- Het slachtoffer heeft meestal een bijnaam en wordt zelden of nooit met de eigen naam aangesproken;
- Er worden steeds (regelmatig) zogenaamd leuke opmerkingen gemaakt over en naar het slachtoffer;
- Het slachtoffer krijgt voortdurend en op voorhand de schuld van iets, ook als iedereen weet dat dat niet zo is;
- Er worden briefjes aan elkaar doorgegeven, maar niet aan het slachtoffer;
- Er worden beledigende opmerkingen gemaakt over kleding, gedrag, familieleden, spullen etc.etc.;
- Het slachtoffer wordt buitengesloten en niet gevraagd of uitgenodigd bij groepsactiviteiten;
- Het slachtoffer wordt buiten school de opgewacht en verbaal of fysiek bedreigd of nog meer;
- Het slachtoffer wordt gevolgd op weg naar huis;
- Zijn/haar spullen worden afgepakt, kapot gemaakt of niet terug gegeven;
- Het slachtoffer wordt zelden gesteund door anderen (de zwijgers). Zij die dat wel doen worden mede slachtoffer;
- Etc.etc.

Afspraken met de groep

1. De belangrijkste afspraak is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf groep 1 leren we kinderen:

- ***Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen.***

2. **Iedereen** heeft de verantwoordelijkheid om pesten bij de leerkracht onder de aandacht te brengen.

3. **Iedereen** is verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

4. Wij werken samen zonder bemoeienissen. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen.

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1	Er eerst zelf (en samen) uit te komen.
Stap 2	Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Ook anderen (omstanders, klasgenoten, schoolgenoten) hebben die plicht.
Stap 3	De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Het gesprek wordt afgesloten met excuses en met acceptatie van excuses en met vaststellen dat het hierbij blijft.
Stap 4	Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden nu in werking (zie bij consequenties). Ook wordt de naam van de ruziemaker/pester in het Leerling Volg Systeem genoteerd. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij de derde melding worden de ouders/verzorgers op de hoogte gebracht van het ruzie/pestge-

	<p>drag. Leerkracht(en) en ouders/verzorgers proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.</p> <p>Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties</p> <p>De leerkracht biedt <u>altijd</u> hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders/verzorgers en/of externe deskundigen</p>
--	---

Wanneer gedacht wordt dat er gepest wordt, maar nog niet concreet gemeld is.....

Aanleiding	De leerkracht heeft het idee of denkt dat er sprake is van onderhuids pesten.
Gevolg	De leerkracht stelt een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.
Aanleiding	De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of het wordt gemeld) en stap 1 t/m 4 leveren geen positief resultaat op voor de gepeste.
Gevolg	De leerkracht neemt duidelijk stelling. De maatregelen zijn opgebouwd in een aantal fases (bv. onderstaande 5); afhankelijk hoe lang de pester door blijft gaan met het pestgedrag en geen verbetering vertoont in het gedrag:

Stappen in de opbouw van de sancties.

Fase 1 Op school	Bij pauze binnenblijven, nablijven, schriftelijke straf, grotere schriftelijke straf, gesprekken, bewustwording etc. etc. ⁴
Fase 2 Thuis	Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.
Fase 3 Extern	Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de SBD, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.
Fase 4 Time-Out	Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.
Fase 5 Schorsing	In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Begeleiding van de leerling die gepest wordt.

- Medeleven tonen, luisteren en vragen hoe en door wie wordt er gepest;
- Hulp bieden bij het zelf oplossen bv. als intermediair;
- Nagaan hoe het slachtoffer zelf reageert, wat doet hij/zij **voor, tijdens en na** het pesten;
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren;
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen;
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest;
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil;
- Sterke kanten van de leerling benadrukken;
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt;
- Praten met de ouders /verzorgers van de gepeste leerling en de ouders/verzorgers van de pester(s);
- Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het slachtoffer juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.'
- SOVA-training aanraden of aanbieden. Verwijzen naar de GGD en externe hulpverleners adviseren.

⁴ Straf en strafmaat zijn kindafhankelijk. Kind moet 'last' hebben van de straf en de straf 'voelen'.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken of pesten (de baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen);
- Laten inzien wat het effect van het gedrag is voor de gepeste;
- Excuses aan laten bieden;
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft;
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel. Straffen als het kind wel pest. Belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt;
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop- eerst nadenken- houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders/verzorgers en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD.

Oorzaken van pestgedrag

- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen);
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt;
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan;
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt;
- Een problematische thuissituatie.

Adviezen aan ouders en opvoeders

Ouders van gepeste kinderen.

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind;
- Leg uw kind geen woorden in de mond;
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken;
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen;
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van pesters.

- Neem het probleem van uw kind serieus;
- Raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden;
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet;
- Besteed extra aandacht aan uw kind;
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind;
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat;

Alle andere ouders en opvoeders.

- Neem de ouders/verzorgers van het gepeste kind serieus;
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan;
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag;
- Geef zelf het goede voorbeeld;
- Leer uw kind voor anderen op te komen;
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Doel van dit protocol.

'Alle kinderen mogen zich op BS De Krommen Hoek veilig weten en veilig voelen, opdat zij zich zo optimaal mogelijk kunnen ontwikkelen.'

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!